

QP CODE

H2015

Enrollment Number: .....

Name: .....

M.A. DEGREE EXAMINATIONS, FEBRUARY 2026

Third Semester

M.A. Sanskrit Language and Literature

M23SN09DC – दर्शनम् 2- सांख्यं योगं च

(2024 July admissions)

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषायां समाधेयाः। संस्कृतलेखने देवनागरीलिपि उपयोक्तव्या।

(Answers should be written in Sanskrit using Devanagari script)

Time: 3 Hours

Max Marks: 70

Section A

एकखण्डिकया केषाञ्चित् पञ्च प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

1. आस्तिकदर्शनं नाम किम् ? तानि कानि ?
2. वेदान्तदर्शनस्य प्रमुखभेदाः के ?
3. सांख्यदर्शनस्य आचार्यः कः? सांख्यकारिकायाः कर्ता कः ?
4. व्यक्तम् किम् ?
5. सांख्यसम्मतानि प्रमाणानि कति ? तानि कानि ?
6. योगसूत्राणां कर्ता कः ? योगसूत्रे कति पादाः सन्ति ?
7. योगस्वरूपं किम् ?
8. कति क्लेशाः सन्ति ? के ?

(2X5=10)

Section B

एकपुटेन केषाञ्चित् षड्प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

9. भारतीयदर्शनानां प्रमाणानि विशदयत ।
10. दुःखत्रयं निरूपयत ।

11. सत्कार्यवादं निरूपयत।
12. व्यक्ताव्यक्तयोः साधर्म्यवैधर्म्यान् प्रतिपादयत ।
13. पुरुषबहुत्वं कथं सिद्ध्यति ?
14. ईश्वरस्वरूपं प्रतिपादयत ।
15. पञ्चवृत्तयः काः? विशदयत ।
16. समाधिद्वैविध्यं स्पष्टयत ।
17. समाधिभेदान् विवृणुत ।
18. चित्तविक्षेपान् प्रदर्शयत ।

(5X6=30)

Section C

केषाञ्चित् द्वयोः प्रश्नयोः निबन्धात्मकं उत्तरं लिखत।

19. सांख्यकारिकायां पञ्चविंशतितत्त्वानि विशदयत ।
20. सांख्यमतानुसारं प्रकृतितत्त्वं निरूपयत।
21. योगदर्शनमधिकृत्य प्रबन्धं आरचयत ।
22. नास्तिकदर्शनान् सामान्येन परिचाययत ।

(15X2=30)